

29.12.2022

POL-2022-164367

Valtiovarainministeriö

HE 236/2021 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain ja finanssivalvonnasta annetun lain 3 ja 20 b §:n muuttamisesta annetun hallituksen esityksen täydentämisestä

Keskusrikospoliisi on ollut jäsenenä rahanpesulainsäädännön osittaisuudistusta valmistelleessa työryhmässä ja on aiemmin lausunut hallituksen esityksestä 236/2021 Eduskunnan laki-, talous- ja hallintovaliokunnille.

Hallituksen esityksen tavoitteena on:

- muuttaa rahanpesulakia vastaamaan paremmin neljättä rahanpesudirektiiviä ja täten täydentää direktiivin täytäntöönpanoa,
- puuttua kansallisiin lainmuutostarpeisiin ja saattaa rahanpesulain ja Finanssivalvonnasta annetun lain säännökset vastaamaan paremmin FATF:n suosituksia,
- tarkentaa rahanpesulain soveltamisalaa, korjata, täsmentää ja täydentää määritelmiä ja yhtenäistää laissa käytettyjä käsitteitä,
- täydentää muutettavien lakien asiakkaan tuntemista koskevia velvoitteita huomioiden varojen jäädyttämiseen ja luovutuskieltoon liittyvät muusta lainsäädännöstä tulevat velvoitteet,
- tehostaa rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämistä, tukea rahanpesu- ja terrorismin rahoittamisrikosten selvittämistä ja paljastamista ja näiden myötä lisätä yhteiskunnallista vakautta sekä suojata rahoitusjärjestelmää väärinkäytöksiltä,
- vähentää lain tulkinnanvaraisuutta ja täten selkeyttää rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisen toimijoiden toimintaympäristöä, millä olisi myös kustannuksia vähentäviä vaikutuksia,
- parantaa keskeisten rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskien hallintaa aiheuttamatta liian suurta hallinnollista taakkaa toimijoille.

Luonnoksessa edellä mainitun HE 236/2021 täydentämisestä ehdotetaan, että siihen tehdään välttämättömät täydennykset ja muutokset koskien pakotesäätelyn noudattamiseen liittyvää asiakkaan tuntemista ja hallinnollisia seuraamuksia koskevia säännöksiä. Lisäksi luonnoksessa ehdotetaan Finanssivalvonnan tehtävien ja toimivaltuuksien täsmentämistä.

Keskusrikospoliisi keskittyy tässä lausunnossa luonnoksen muutosehdotuksiin, joilla voi olla merkitystä sen toiminnan kannalta. Muilta osin Keskusrikospoliisi viittaa aiemmin Eduskunnalle lausumaansa.

Laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä

Ehdotetun uuden 3 luvun 16 §:n osalta Keskusrikospoliisi on työryhmätyöskentelyssä ja eduskunnan valiokunnille annetuissa lausunnoissaan esittänyt, että tilanteissa, joissa havaitaan henkilön olevan pakotelistalla tai laki varojen jäädyttämisestä terrorismin torjumiseksi (325/2013) mukaisella listalla, tehtäisiin myös rahanpesuilmoitus, ulosotolle ilmoittamisen lisäksi. Ilmoitusvelvolliset ovat näissä tapauksissa käytännössä usein yhteydessä myös Rahanpesun selvittelykeskukseen ja kysyvät toimintaohjetta.

Nyt lausuttavassa uudessa luonnoksessa on muutettu säännöksen otsikkoa ja säädetty, että ilmoitusvelvollisella tulisi olla tehokkaat toimintaperiaatteet, menettelytavat ja sisäinen valvonta pakotesääntelyn noudattamiseksi ilman riskiperusteista arviointia. Lisäksi säännöksestä on tarpeettomana poistettu velvoite toimittaa tiedot ulosottomiehelle, koska velvoitteesta on jo säädetty pakote- ja jäädyttämislaissa. Keskusrikospoliisi katsoo, että hallituksen esityksen täydennyksessä esitetyt muutokset ovat asianmukaiset.

Täydennyksessä ehdotetun 8 luvun (hallinnolliset seuraamukset) 1 §:n 1 momenttiin lisättävän 9 c kohdan ja 3 §:n 1 momenttiin lisättävän 9 c kohdan, 4 §:n 2 momentin muutoksen sekä lisättävän uuden 5a §:n ja 7 §:n 2 momentin muutoksen osalta Keskusrikospoliisi katsoo, että hallituksen esityksen täydennyksessä esitetyt muutokset ovat asianmukaiset.

Laki finanssivalvonnasta

Keskusrikospoliisi katsoo, että finanssivalvonnasta annettuun lakiin tehtävät muutokset koskien finanssivalvonnan tehtävää (3 §), tiedonsaantioikeuden (20 b §) laajentamista sekä hallinnollisten seuraamusten määräämisoikeuden vanhentumista (42 a §) ovat asianmukaiset.

Keskusrikospoliisin päällikön sijainen
Tutkintaosaston päällikkö
Rikosylitarkastaja

Timo Kilpeläinen

Rahanpesun selvittelykeskuksen päällikkö
Rikostarkastaja

Jaakko Christensen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Poliisi 29.12.2022 klo 11:37. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaimista.

Tiedoksi

Sisäministeriö
Poliisihallitus